

Güvensiz Bağlanma Neden Yaygın? Bir Erken Uyarı ve Uzaklaşma Sistemi olarak Güvensiz Bağlanma

Ezgi Sakman
Bilkent Üniversitesi

Nebi Sümer
Sabancı Üniversitesi

Özet

Bağlanma yazınının güvenli bağlanmanın yararlarını, güvensiz bağlanmanın ise olumsuz sonuçlarını gösteren araştırma bulgularıyla dolu olmasına karşın, bütün kültürlerde hem çocukların hem de yetişkinlerin neredeyse yarısının güvensiz bağlandığı bilinmektedir. Bu durum bağlanma paradoksu olarak adlandırılmıştır. Bağlanmayı evrimsel açıdan ele alan ve birbirini tamamlayan iki yaklaşım, güvensiz bağlanma yönelimlerinin farklı çevresel koşullar altında ayırt edici ve uyumu kolaylaştıran bir işlev üstlendiğini öne sürerek bu paradoksu açıklamıştır. *Bağlanmanın yaşam geçmişi modelleri*, güvensiz bağlanmanın sert ekolojilerde artan üreme uygunluğuna vesile olabileceğini öne sürerken, *sosyal savunma kuramı* güvensiz bağlanmanın öngörülemeyen tehdit durumlarında grubun hayatta kalma şansını arttırdığı varsayımına dayanır. Bu derlemenin amacı güvensiz bağlanmanın hangi koşullar altında uyumlayıcı olabileceğini savlayan bu iki yaklaşımı ve bu kapsamda yapılan araştırmaları derlemek ve Türkçe yazına kazandırmaktır.

Anahtar kelimeler: Bağlanma paradoksu, güvensiz bağlanmanın işlevleri, bağlanmanın yaşam geçmişi modelleri, sosyal savunma kuramı

Abstract

The immense literature on attachment is dominated by an abundance of findings highlighting the benefits of secure attachment and the adverse outcomes associated with insecure attachment, yet nearly half of the population is consistently found to be insecurely attached. This poses an interesting conundrum, recently named as *the attachment paradox*. Two distinct but complementary evolutionary perspectives to attachment have put forward a solution to this paradox by proposing that different attachment tendencies offer distinct adaptive advantages contingent to different environmental conditions. *The life history models of attachment* argue that insecure attachment leads to increased reproductive fitness in harsh ecologies and the social defense theory complements this framework by positing that insecure attachment enhances chances of group survival under conditions of imminent threat. The aim of this article is to review these two perspectives investigating the conditions under which insecure attachment can be adaptive and the studies carried out within their framework, and present them to the Turkish literature.

Keywords: Attachment paradox, functions of attachment insecurity, life history models of attachment, social defense theory

Yazışma Adresi: Dr. Ezgi Sakman, Bilkent Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, 06800 Bilkent / Ankara

E-posta: ezgi.sakman@bilkent.edu.tr

Gönderim Tarihi: 18.02.2017

Kabul Tarihi: 09.11.2017